

Sygn. akt: I. C. 1634/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2013 r.

Sąd Rejonowy w Suwałkach I. Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Izabela Sadłowska
Protokolant:	stażysta Magda Ułanowicz

po rozpoznaniu w dniu 11 grudnia 2013 r. w Suwałkach

sprawy z powództwa W. S. (1)

przeciwko Gminie M. S.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego Gminy M. S. na rzecz powoda W. S. (1) kwotę 1.700,00 zł (słownie: jeden tysiąc siedemset 00/100 złotych) z odsetkami ustawowymi od dnia 14.10.2013r. do dnia zapłaty;

II. Oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. O kosztach procesu orzeka zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie Referendarzowi Sądowemu.

SSR Izabela Sadłowska

Sygn. akt I. C. 1634/13

UZASADNIENIE

W dniu 17 października 2013r. powód W. S. (1) w pozwie wniesionym do tut. Sądu domagał się zasądzenia od pozwanego Gminy M. S. kwoty 2.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że uiścił na rzecz pozwanego opłaty za wydanie 4 kart pojazdów w wysokości łącznej 2.000,00 zł. Opłata ta dotyczyła samochodów sprowadzonych przez niego z kraju Unii Europejskiej. Podstawę pobrania opłaty stanowiło rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu. Powód wskazał, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 17 stycznia 2006r. orzekł, że rozporządzenie to jest niezgodne z Konstytucją.

Nakazem zapłaty z dnia 22.10.2013r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt I. Nc. 1993/13 Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Suwałkach uwzględnił w całości roszczenie dochodzone pozvem.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 08 listopada 2013 r. Gmina Miejska S. wniosła o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa prawnego. Podniosła, iż czynność prawna zobowiązująca powoda do zapłaty opłaty za kartę pojazdu była ważna w dacie zapłaty. Ponadto pozwana wskazała, że zgodnie z art. 409 k.c. zużyła opłatę pobraną od powoda w taki sposób, że nie jest już wzbogacona, a pobierając opłaty w kwocie wskazanej w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003 r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu, nie powinna była liczyć się z obowiązkiem zwrotu tej opłaty, tj. 500 zł za jedną kartę pojazdu.

Ponadto w dniu 17 października 2013r. powód W. S. (1) w kolejnym pozwie z uzasadnieniem jak wyżej wniesionym do tut. Sądu domagał się zasądzenia od pozwanego Gminy M. S. kwoty 500,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi oraz zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

Nakazem zapłaty z dnia 24.10.2013r. wydanym w postępowaniu upominawczym w sprawie sygn. akt I. Nc. 1992/13 Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Suwałkach uwzględnił w całości roszczenie dochodzone pozvem.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty z dnia 08 listopada 2013 r. Gmina Miejska S. wniosła o oddalenie powództwa i obciążenie powoda kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa prawnego, podnosząc w uzasadnieniu okoliczności jak przywołane powyżej.

Postanowieniem z dnia 14.11.2013r. Sąd Rejonowy w Suwałkach połączył powyższe sprawy do wspólnego rozpoznania (k.44).

Sąd ustalił, co następuje:

W. S. (1) w dniu 26 kwietnia 2004 roku sprowadził zza granicy samochód osobowy marki S. o nr rej (...). dniu:

Z kolei w roku 2006 sprowadził on 4 samochody osobowe tj. w dniu:

- 10.03.2006r. samochód osobowy marki O. (...) o nr rej (...),

- 09.03.2006r. samochód osobowy marki V. (...) nr rej (...),

- 27.02.2006r. samochód osobowy marki R. (...) o nr rej (...),

- 21.02.2006r. samochód osobowy marki V. (...) nr rej (...),

Po sprowadzeniu pojazdu, dopełnił formalności związanych z rejestracją pojazdów, w wyniku których samochody zostały zarejestrowane na nr wskazane powyżej. Urząd Miasta w S. wydał mu dowód rejestracyjny oraz kartę pojazdu w każdym przypadku. Z tytułu wydania kart pojazdów W. S. (1) uiścił łącznie kwotę 2.500,00 zł tj. po 500,00 zł za każdy pojazd (dowód: dane pojazdów k. 7-10, 31, dodatkowo okoliczność bezsporna).

Opłata w kwocie 500,00 zł za wydanie karty pojazdu była ustalona rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu -Dz. U. nr 137 poz. 1310 (bezsportne).

Wyrokiem z dnia 17 stycznia 2006 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że § 1ust. 1 rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu jest niezgodny z art. 77 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym oraz z art. 92 ust. 1 i art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz , że przepis ten traci moc z dniem 1 maja 2006 r.

Rozporządzeniem z dnia 28.03.2006r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz.U. nr 59, poz. 421 z 2006r.) Minister Transportu i Budownictwa ustalił wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu na kwotę 75 zł.

Opłaty za wydanie karty pojazdu stanowią dochody własne Gminy M. S. i są rozdysponowywane na wydatki publiczne zgodnie z przeznaczeniem określonym w budżecie Miasta, przy czym ich wysokość nie jest ustalana przez samorząd

terytorialny. W roku 2006r. budżet Gminy M. S. był budżetem deficytowym i wynosił 23.835.000 zł. Wydatki zostały pokryte z dochodów własnych, dotacji celowych, subwencji oraz kredytów – długoterminowego kredytu komercyjnego w wysokości oraz pożyczki z Narodowego Funduszu Środowiskowego i (...) Wodnej w łącznej wysokości 23.556.000 zł. W 2004 roku budżet Gminy M. S. był również budżetem deficytowym i wynosił 31.500.000 zł, był także pokryty kredytem komercyjnym i pożyczką z Funduszu w wysokości równej kredytowi (dowód: zeznania świadka W. S. (2) k. 51v-52, sprawozdania z wykonania planu dochodów budżetowych – dołączone do sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Nie budził wątpliwości Sądu fakt, iż powód W. S. (1) uiszczył na rzecz Gminy M. S. opłatę za wydanie kart pojazdów sprowadzonych zza granicy w łącznej kwocie 2.500 zł, tj. po 500 zł za każdy. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez pozwanego. Dodatkowo bezspornym jest fakt, iż uiszczenie tejże kwoty było warunkiem sine qua non rejestracji i wydania kart pojazdów. Powód dokonał wszelkich formalności związanych z rejestracją pojazdów, otrzymując wskazane w części ustalającej uzasadnienia nr rejestracyjne samochodów. Wydano mu również karty pojazdów. Powyższe prowadzi do konkluzji, iż uiszczył on na rzecz pozwanego kwoty wskazane w pozwie.

Podstawa pobrania opłaty w takiej wysokości wynikała z rozporządzenia Ministra Infrastruktury, które utraciło moc z dniem 1 maja 2006r. na skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego uznającego przepis rozporządzenia ustalający wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu na poziomie 500 zł za niekonstytucyjny.

W następstwie w/w orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego na mocy rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28.03.2006r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz.U. nr 59, poz. 421 z 2006r.), które weszło w życie z dniem 15.04.2006r. wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu ustalono na kwotę 75 zł.

Spór pomiędzy stronami dotyczył kwestii czy na skutek utraty mocy obowiązującej przepisu regulującego wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu powodowi należy się zwrot nadpłaconej z tego tytułu kwoty.

Powód domagał się zwrotu kwoty 2.500,00zł. Uznać zatem należało, iż pobranie od niego tejże kwoty przez pozwanego stanowiło świadczenie nienależne regulowane przez przepisy kodeksu cywilnego.

Zgodnie z treścią art. 410 § 2 k.c. świadczenie jest nienależne, jeżeli ten kto je spełnił nie był w ogóle zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

W niniejszej sprawie mamy z pewnością do czynienia z podstawą, która istniała w chwili świadczenia na rzecz pozwanego, a która to podstawa na dzień dzisiejszy nie istnieje. Opłata za wydanie karty pojazdu ma charakter świadczenia ekwiwalentnego, jej pobieranie jest związane z konkretnym działaniem organu publicznego – wydaniem karty pojazdu i nie stanowi stricte daniny publicznoprawnej. Z tego względu do jej uiszczenia mogą być stosowane cywilnoprawne zasady zobowiązaniowe – w tym dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia i świadczenia nienależnego. Dopuszczalność drogi sądowej a także potraktowania nadpłaconej opłaty za wydanie karty pojazdu jako świadczenia nienależnego przesądził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 maja 2007 r. III CZP 35/07.

Wskazać należy, iż w dacie spełnienia przez powoda świadczenia w postaci uiszczenia na rzecz pozwanego opłat za wydanie kart pojazdów istniała podstawa prawna do pobierania takiej właśnie opłaty. W myśl § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 lipca 2003r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz. U. nr 137 poz. 1310) za wydanie karty pojazdu przy pierwszej rejestracji pojazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej organ rejestrujący pobiera opłatę w wysokości 500,00 zł. Przepis ten obowiązywał do dnia utraty mocy obowiązującej wskazanego przez Trybunał Konstytucyjny – czyli do dnia 1 maja 2006 r. Skoro powód dokonywał rejestracji pojazdu sprowadzonego zza granicy w roku 2004, 2006 to z całą pewnością wówczas istniała podstawa do pobrania od niego opłaty w kwocie po 500 zł za wydanie karty każdego pojazdu.

Odpadnięcie podstawy prawnej świadczenia ma miejsce wtedy gdy w chwili świadczenia jego prawna podstawa istniała natomiast już po spełnieniu świadczenia odpadła (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005r. IV CK 24/05). Skoro w niniejszej sprawie już po wpłaceniu przez powoda kwoty 500 zł tytułem opłaty za wydanie karty każdego z 5 pojazdów Trybunał Konstytucyjny uznał przepis ustalający taką właśnie wysokość opłaty za niezgodny z konstytucją i wskazał datę utraty jego obowiązywania na dzień 1 maja 2006r., to stwierdzić należy, że podstawa świadczenia powoda odpadła. Mamy więc do czynienia z nienależnym świadczeniem powoda na rzecz pozwanego Miasta S..

Do świadczenia nienależnego stosuje się przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu co oznacza, że korzyść majątkowa uzyskana bez podstawy prawnej podlega wydaniu osobie kosztem której korzyść została uzyskana (art. 405 k.c.). Korzyścią jaką Miasto S. uzyskało kosztem powoda była nadpłata w kwocie 2.500,00 zł za wydanie kart pojazdów.

Zauważyć należy, iż obowiązek wydania korzyści wygasa jeżeli ten kto korzyść uzyskał zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub używając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu (art. 409 k.c.).

Nie ma wątpliwości co do tego, że w chwili obecnej pozwana Gmina M. S. nie jest wzbogacona. Jak wynika z zeznań świadka W. S. (3) Miasta (k. 51v-52) opłaty za wydanie kart pojazdów stanowiły dochody własne miasta i z nich finansowane były różnorakie cele publiczne. Środki z opłat za wydanie kart pojazdu trafiały do ogólnej sumy dochodów, które były następnie wydatkowane zgodnie z planem finansowym określonym w budżecie miasta. Świadek zwrócił uwagę na fakt zadłużenia Miasta S. na przestrzeni lat i konieczność zaciągania kredytów komercyjnych oraz pożyczek na pokrycie wydatków. Sąd uznał zeznania świadka za wiarygodne oraz istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem ich treść znajduje odzwierciedlenie w dokumentach złożonych przez pozwanego. Z dokumentów tych wynika, że w roku 2004 i 2006r. budżet Miasta S. był budżetem deficytowym. Wydatki zostały pokryte z dochodów własnych, dotacji celowych, subwencji oraz kredytów – długoterminowego kredytu komercyjnego oraz pożyczki z Narodowego Funduszu Środowiskowego i (...) Wodnej. Na koniec roku 2004 deficyt budżetowy Miasta S. wynosił 31.500.000 zł, zaś w 2006 roku 23.835.000 złotych (sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych dołączonych do sprawy).

Konieczność zaciągania kredytów na finansowanie działalności samorządowej dowodzi zdaniem Sądu brakiem nadwyżki dochodów budżetu miasta, a co za tym idzie przesądza o pełnym spożytkowaniu wszystkich dochodów miasta na cele związane z bieżącą działalnością miasta.

W tej sytuacji uznać należało, że pozwana Gmina M. S. zużyło korzyść osiągniętą kosztem powoda i nie jest już wzbogacone. Należy podkreślić, że pozwany w istocie do daty wyrokowania przez Trybunał Konstytucyjny nie mógł liczyć się z obowiązkiem zwrotu korzyści. Skoro podstawą pobrania opłaty za wydanie karty pojazdu był przepis rozporządzenia Ministra Infrastruktury, to Miasto S. jako podmiot publiczny było zobligowane do zastosowania się do tegoż przepisu. Również wyzbywając się korzyści- przeznaczając dochód z opłaty za wydanie karty pojazdu na cele publiczne w roku 2004 Miasto S. nie mogło przewidywać, że w roku 2006 Trybunał Konstytucyjny orzeknie utratę mocy obowiązującej przepisu upoważniającego Miasto S. do pobrania opłaty odpowiedniej wysokości.

Powyższe rozważania dotyczą 1 z 5 samochodów sprowadzonych przez powoda z zagranicy i zarejestrowanych w Polsce w 2004 roku. Opłata za wydanie karty pojazdu została pobrana jeszcze przed wydaniem przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia o niezgodności z konstytucją Rozporządzenia, które ustaliło wysokość tej opłaty na poziomie 500 zł. Zatem Gmina M. S. nie mogła w tych przypadkach liczyć się z obowiązkiem zwrotu korzyści. W tym stanie rzeczy roszczenie powoda jako niezasadne należało oddalić, o czym orzeczono jak w pkt II wyroku.

Inaczej wygląda natomiast sytuacja dotycząca pobrania opłat za karty pojazdu aut sprowadzonych przez powoda w 2006r. Nie budzi bowiem wątpliwości Sądu, iż zostały one wydane po dacie wydania orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny (21 i 23.03.2006r.). W związku z powyższym Sąd stoi na stanowisku, iż Gmina M. S. jako podmiot publiczny musiała mieć na uwadze powyższy wyrok, co wprawdzie nie zwalniało jej z dalszego pobierania opłaty w wysokości 500 złotych (do czasu wejścia w życie tegoż orzeczenia), to jednak powodowała, że pozwany w przyszłości

musiał liczyć się ze zwrotem korzyści w ten sposób uzyskanych. Rozporządzeniem z dnia 28.03.2006r. w sprawie wysokości opłat za kartę pojazdu (Dz.U. nr 59, poz. 421 z 2006r.) Minister Transportu i Budownictwa ustalił wysokość opłaty za wydanie karty pojazdu na kwotę 75 zł, dlatego też Sąd uznał, iż powodowi należy się zwrot opłaty w wysokości po 425 złotych za każdy z 4 zarejestrowanych w Polsce samochodów w 2006 roku tj. różnica pomiędzy wcześniej ustaloną opłatą w wysokości 500 zł a opłatą ustaloną w/w Rozporządzeniem, dlatego też orzeczono jak w pkt. I wyroku.

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie art. 100 kpc w zw z art. 108 § 1 kpc, pozostawiając ich szczegółowe rozliczenie Referendarzowi sądowemu.

SSR Izabela Sadłowska